



Wyzwanie Plastic Tide Turners



SCOUTS[®]
Creating a Better World



SCOUTS®
Creating a Better World

© World Scout Bureau Inc.
SCOUTING DEVELOPMENT
June 2020

World Scout Bureau
Global Support Centre
Kuala Lumpur

Suite 3, Level 17
Menara Sentral Vista
150 Jalan Sultan Abdul Samad
Brickfields
50470 Kuala Lumpur, MALAYSIA

Tel.: +60 3 2276 9000
Fax: +60 3 2276 9089

worldbureau@scout.org
scout.org

Narzędziownik jest skierowany przede wszystkim do organizacji członkowskich WOSM (Światowej Organizacji Ruchu Skautowego) i innych instytucji edukacyjnych.

Dokument powstał dzięki współpracy z Programem Środowiskowym Organizacji Narodów Zjednoczonych i WWF (World Wide Fund for Nature) i jest wynikiem prac podgrupy World Scout Environment Programme Review, jednostki Better World Framework działającej przy Educational Methods Work Stream w latach 2017–2020. Jesteśmy ogromnie wdzięczni za ich wkład w tworzenie poniższych treści. Mogą je powielać organizacje skautowe, które są członkami Światowej Organizacji Ruchu Skautowego.

Wymagany sposób cytowania:
© 2020. World Organization of the Scout Movement. Przedruk za zgodą.

Wersja polska: Fundacja WWF Polska przy współpracy ze Związkiem Harcerstwa Polskiego
Opracowanie: Magdalena Noszczyk
Tłumaczenie: Borys Wiese
Korekta i redakcja: Małgorzata Ruszkowska
Konsultacja merytoryczna: Aleksandra Berner, Agata Erhardt-Wojciechowska



Program Środowiskowy Organizacji Narodów Zjednoczonych (The United Nations Environment Programme, UNEP) wytycza ścieżki globalnego programu środowiskowego oraz promuje spójne wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju w zakresie ochrony środowiska w ramach sieci ONZ i działania na rzecz środowiska na całym świecie.

Misją UNEP jest zapewnianie kierownictwa i wspieranie partnerstw poprzez inspirowanie, informowanie i stwarzanie możliwości, które pozwolą ludziom poprawić jakość życia i zachować ją dla przyszłych pokoleń.



earthtribe®



Wyzwanie Plastic Tide Turners





SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	6
Jak uzyskać odznakę Tide Turners Plastic?	8
Narzędzia:	13
1. Arkusz samooceny	13
2. Plastikowy quiz kontrolny	20
3. Zacznij działać	22
4. Zaplanuj kolejny krok	60
5. Co dalej po wyzwaniu Plastic Tide Turners?	65



WOSM

Skauting daje młodym ludziom okazję do uczestniczenia w programach, wydarzeniach, aktywnościach i projektach, które przyczyniają się do ich rozwoju jako obywateli. Młodzi ludzie stają się dzięki temu inicjatorami pozytywnych zmian, motywując innych do działania.



UNEP

Program Środowiskowy Organizacji Narodów Zjednoczonych (UNEP) wytycza ścieżki w globalnym programie ochrony środowiska, promowaniu spójnego wdrażania zasad zrównoważonego rozwoju w zakresie ochrony przyrody w ramach sieci ONZ i działaniu na rzecz natury na całym świecie.

Misją UNEP jest zapewnianie kierownictwa i wspieranie partnerstw poprzez inspirowanie, informowanie i stwarzanie możliwości, które pozwolą ludziom poprawić jakość życia i zachować ją dla przyszłych pokoleń.

Ten narzędziownik jest przeznaczony dla wszystkich młodych ludzi od 7. roku życia. Jego istotą jest edukowanie młodych ludzi na temat zanieczyszczenia plastikiem i zachęcanie ich do aktywnego włączenia się w rozwiązywanie najważniejszych problemów środowiska, szczególnie tych, które związane są z plastikiem, plastikowymi odpadami i zanieczyszczeniem tworzywami sztucznymi. Narzędziownik wyzwania Plastic Tide Turners zawiera różne aktywności i narzędzia, które pomogą młodym ludziom w każdym wieku aktywnie uczestniczyć w wyzwaniu.

Narzędziownik wyzwania Tide Turners Plastic został zaprojektowany tak, by pomóc młodym ludziom:

- poznać i zrozumieć to, jak użytkujemy plastik i jaki ma to wpływ na ekosystemy,
- dostrzegać potrzeby i problemy danej społeczności oraz współpracować przy tworzeniu ekologicznych rozwiązań,
- świadomie ograniczać użycie jednorazowego plastiku w życiu codziennym,

- działać na rzecz rozwiązywania konkretnych problemów związanych ze zdrowiem planety we współpracy ze społecznością, grupą i partnerami,
- zobaczyć, jak globalna społeczność radzi sobie z tym problemem,
- zainspirować przyjaciół, najbliższych, kolegów i koleżanki w szkole oraz swoją społeczność do ograniczania użycia, ponownego wykorzystywania i recyklingu jednorazowych przedmiotów z tworzyw sztucznych.

Stań na czele regionalnego lub lokalnego ruchu na rzecz ograniczania użycia jednorazowego plastiku, przeciwdziałania zaśmiecaniu środowiska morskiego i eliminacji mikroplastików z mórz i oceanów, w szczególności poprzez zapobieganie zanieczyszczaniu i odbudowę ekosystemów wodnych i lądowych.

Po ukończeniu wyzwania Tide Turners Plastic otrzymasz odznakę i staniesz się częścią sieci Earth Tribe jako:



Uzdrowiciel

dbający o czystość i zdrowie planety poprzez przeciwdziałanie jej zanieczyszczaniu

Młodzi ludzie angażują się w tworzenie rozwiązań i działań, których celem jest zapobieganie powstawaniu zanieczyszczeń oraz odbudowa ekosystemów wodnych i lądowych.

Jak uzyskać odznakę Tide Turners Plastic?

Wyzwanie Tide Turners Plastic jest jednym z wielu, dzięki którym możesz stać się częścią Earth Tribe. Dorosli będą cię wspierać i pomogą ci dotrzeć do celu podróży.

Powiedz innym, że chcesz wziąć udział w wyzwaniu

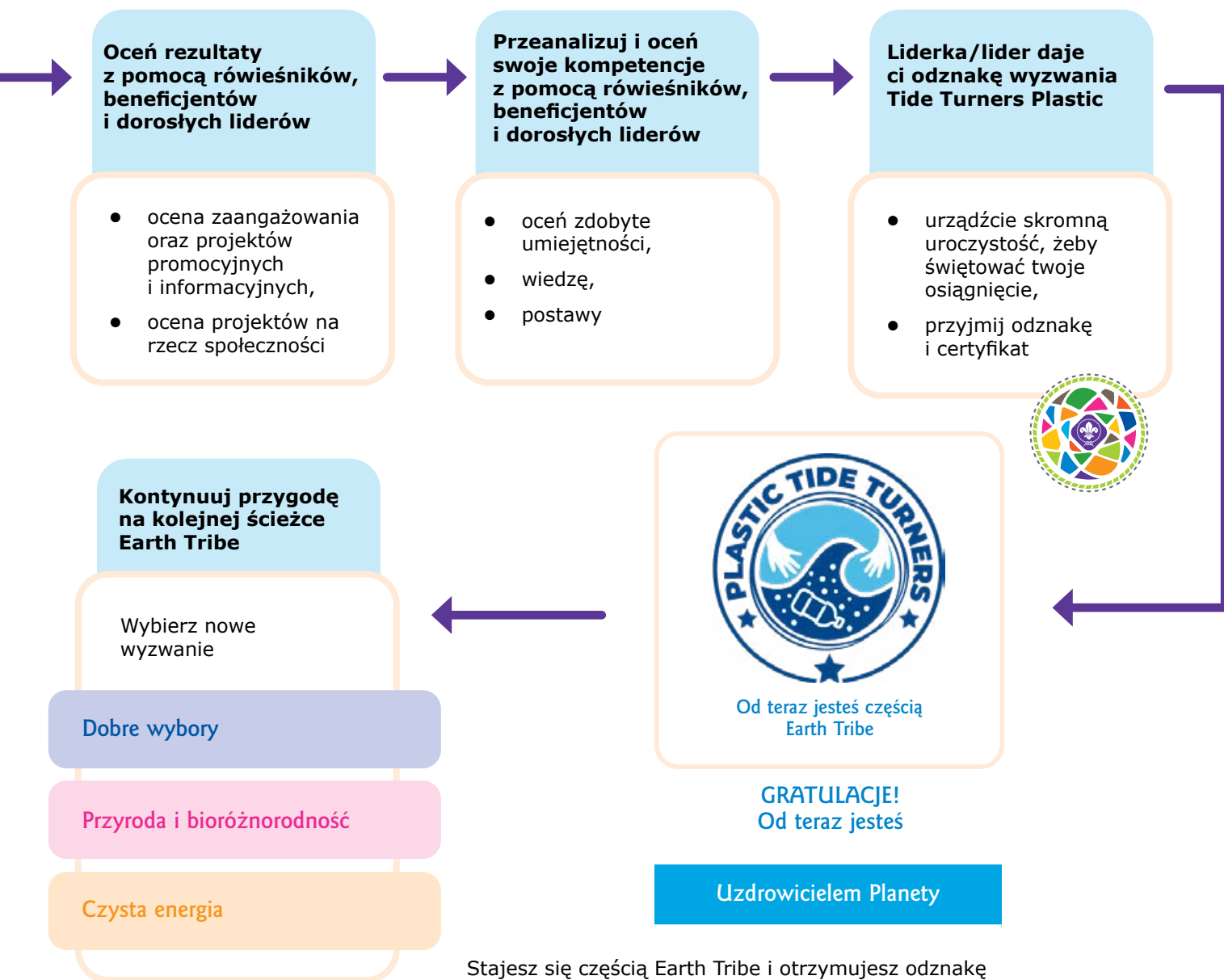
- wprowadzenie do Inicjatywy Earth Tribe,
- wprowadzenie do wyzwania Tide Turners Plastic,
- samoocena

Uzgodnij z dorosłym liderem szczegóły twojej indywidualnej ścieżki (świadomość, współpraca, działanie) poprzez

- uzgodnienie zakresu wiedzy, postaw i działań przewidzianych dla danej grupy wiekowej w wyzwaniu Tide Turners Plastic,
- uzgodnienie szczegółów projektu na rzecz społeczności w zakresie zdrowia planety,
- uzgodnienie szczegółów działań uzupełniających

Zrealizuj uzgodnione działania

- dowiedz się, jak zdobywać informacje ze sprawdzonych źródeł,
- współpracuj przy planowaniu projektów i bierz udział w wydarzeniach,
- realizuj projekty, pomagaj innym lub bierz udział w wydarzeniach promocyjnych i informacyjnych
- dziel się relacjami ze swoich działań na stronach scout.org i [SDG hub](https://sdg-hub.org)



Stajesz się częścią Earth Tribe i otrzymujesz odznakę **Earth Tribe**.

Możesz kontynuować podróż, podejmując nowe wyzwania i przyczyniając się do dalszej realizacji 17 celów zrównoważonego rozwoju.

Jak to działa?

Celem ruchu Scouts for SDGs (Skauci dla Celów Zrównoważonego Rozwoju) jest INICJOWANIE i WSPIERANIE globalnych działań obywatelskich na rzecz budowania ekologicznych społeczności. Proces kształcenia realizowany w ramach Inicjatywy Earth Tribe umożliwia młodym ludziom wybór własnej ścieżki edukacyjnej złożonej z trzech etapów:



Wyzwanie Tide Turners Plastic przyczynia się do rozwoju młodych ludzi za pomocą konkretnych działań w ramach ścieżki kształcenia Zdrowa planeta. Korzystając z pomocy dorosłych, młodzi ludzie realizują zadania dostosowane do ich grupy wiekowej.

- **świadomość** otaczającego nas świata i najważniejszych problemów, z którymi zmagają się środowiska,
- **współpraca** z innymi przy znajdowaniu rozwiązań służących ochronie ekosystemów, różnorodności biologicznej i przyrody,
- **działanie**, które przyczyni się do pozytywnych zmian

Wyzwanie Tide Turners Plastic: Świadomość

O co chodzi?

Poznasz i rozumiesz problemy środowiskowe związane z zanieczyszczaniem środowiska wodnego i lądowego przez plastik.

Co trzeba zrobić?

- **dokonujesz** samooceny swojego poziomu wiedzy na temat plastiku, plastikowych odpadów i zanieczyszczenia plastikiem,
- **sprawdzasz**, w jaki sposób wykorzystujesz plastik w życiu codziennym za pomocą quizu kontrolnego przed przystąpieniem do wykonywania zadań,
- **wykonujesz co najmniej 5 zadań** dla grupy wiekowej 7–10 lat i 4 zadania dla grupy 11 lat i więcej. Możesz wykorzystać własne zadania, jeśli są zgodne z kompetencjami dla ścieżki Zdrowa planeta,
- **planujesz i przeprowadzasz** projekt na rzecz społeczności.

Wyzwanie Tide Turners Plastic: Współpraca

O co chodzi?

Potrafisz dostrzegać potrzeby i problemy swojej społeczności i współpracujesz przy tworzeniu ekologicznych rozwiązań.

Co trzeba zrobić?

- razem ze swoją grupą, przedstawicielami społeczności i partnerami określacie potrzeby i problemy swojej społeczności,
- współpracujecie przy znajdowaniu rozwiązań i decydujecie, które z nich zostaną wykorzystane w projekcie:
 - przeanalizujcie różne opcje wraz z przedstawicielami społeczności,
 - zastanówcie się, czy projekt ma szansę powodzenia i czy przyniesie długoterminowe efekty,
 - przedstawcie wyniki członkom społeczności i beneficjentom,
 - ustalcie szczegóły działań.
- opracujcie plan działania w projekcie, zorganizujcie kampanię informacyjną, zbierzcie niezbędne fundusze i zasoby:
- wyznaczcie jeden konkretny, mierzalny, osiągalny, realny i ograniczony czasowo cel,
- w swoich planach stosujcie zasady zrównoważonego rozwoju i wykorzystujcie zasoby w jak najbardziej optymalny sposób.

Arkusz „Planowanie, monitorowanie i ocena projektu” pomoże ci zrealizować etapy współpracy i działania

Wyzwanie Tide Turners Plastic: Działanie

Jak pobudzić młodych ludzi do działania?

Dorośli i rówieśnicy pomagają młodym ludziom:

- dobrać działania, które najlepiej przyczynią się do rozwiązania danego problemu związanego ze Zdrową planetą we współpracy z kluczowymi interesariuszami: społecznością, grupą lub partnerami.

Jak przebiega proces kształcenia?

Dorośli i rówieśnicy pomagają młodym ludziom:

- wykonać uzgodnione działania:
 - realizując plan, działajcie wspólnie z członkami społeczności i partnerami,
 - kontrolujcie realizację planu i postępy działań,
- dokonać ewaluacji celów, indywidualnych i zbiorowych oddziaływań itp.,
- sporządzać sprawozdania i dzielić się na nimi na stronie Scout.org i Scouts for SDGs,
- świętować i doceniać efekty swoich działań w gronie rówieśników, beneficjentów i partnerów

Zmienianie postaw i zachowań¹

Zmienianie świata (na lepsze) jest wspaniałe, ale nigdy nie jest łatwe. Większość ludzi lubi zmieniać swoje przyzwyczajenia tak bardzo, jak żółwie lubią plastikowe torby (wybaczenie, nie mogliśmy się powstrzymać). Stwórzcie zgrany zespół i wspierajcie się nawzajem. Zanim zaczniecie, zastanówcie się, jak sprawić, by wasz projekt odniósł sukces.

Oto kilka wskazówek:

- **Bądźcie konkretni.** Zamiast mówić: „Używajcie mniej plastiku”, możecie poradzić innym, żeby zaczęli nosić ze sobą własne wielorazowe butelki na wodę.
- **Zaplanujcie działania.** Stwórzcie realistyczny i wykonalny plan.
- **Zwracajcie uwagę** na zachowania innych. Pomoże to wam ustalić, co i jak mogliby/powinni zmienić.
- **Jakie są możliwe przeszkody?** Każdy ma masę wymówek. Brak czasu, brak pieniędzy, za mało informacji... Bądźcie gotowi odeprzeć te argumenty przydatną wiedzą i wskazówkami.
- **Zamieńcie słowa w czyny.** Samo mówienie to za mało. Jeśli przekonacie innych, żeby sami spróbowali zrobić coś po nowemu, łatwiej przekonacie ich do zmiany.
- **Spędzajcie czas na łonie natury.** Poproście przyjaciół, żeby odłożyli smartfony i wyszli na dwór. Przebywanie w otoczeniu przyrody sprawia, że rośnie w nas potrzeba chronienia planety i dbania o jej piękno.
- **Niech powiedzą to na głos.** Nakłońcie innych, żeby publicznie zobowiązywali się do zwalczania problemu plastiku. Składanie obietnic w obecności świadków zwiększa szansę na dotrzymanie słowa.
- **Dzielcie się wiedzą.** Zachęcajcie wszystkich, żeby rozpowszechniali informacje w swoich społecznościach. Jesteśmy bardziej skłonni posłuchać tego, co mówią nasi przyjaciele niż przypadkowi politycy.
- **Mieście oko na postępy.** Zmotywowanie kogoś do zmiany zachowania to jedno – teraz trzeba jeszcze się upewnić, że stare nawyki nie powrócą. Sprawdzajcie, jak mają się sprawy, wysyłajcie przypomnienia i podpowiedzi, możecie nawet stworzyć system nagród.

1. Na podstawie „[Making It Count – Increasing the Impact of Climate Change and Food Security Education Programmes](#)”.



Arkusz samooceny

Wyzwanie Tide Turners Plastic

Hurra! Dołączasz do Wyzwania Tide Turners Plastic, ale zanim przejdziesz dalej, poświęć chwilę na wypełnienie arkusza samooceny. Pomoże ci to lepiej ocenić swoją wiedzę na temat zdrowej planety.

- Wybierz arkusz odpowiedni dla swojej grupy wiekowej.
- Zaznacz te pola w sekcji Zdrowa planeta, które najlepiej odzwierciedlają twoją wiedzę, umiejętności i postawy.
- Zapisz swoje uwagi i przemyślenia w sekcjach „Moje osobiste cele” i „Moje działania”. Pomoże ci to rozpocząć podróż przez wyzwanie.

Uwaga:

*Jeśli masz mniej niż 15 lat,
poproś swojego lidera
o pomoc w wypełnieniu karty.*

Imię

Wpisz **✓** lub **X** w kratce, która twoim zdaniem najlepiej opisuje poziom twojej wiedzy na temat poszczególnych zagadnień.

- Odkrywam – dopiero zaczynam odkrywać ten temat
- Eksploruję – jestem w trakcie poznawania tego tematu
- Wiem – wiem już wszystko na ten temat

Grupa wiekowa (7–10)	Dopiero zaczynam odkrywać ten temat	Jestem w trakcie poznawania tego tematu	Wiem już wszystko na ten temat	Moje osobiste cele	Moje działania
	(✓ lub X)			Mogę wybrać zagadnienie, nad którym chcę pracować dzięki pozytywnym działaniom (z pomocą osoby dorosłej)	Działania i projekty, w których biorę udział (samodzielnie lub z grupą/zastępem)
				Zapisz swoje uwagi i przemyślenia, żeby rozpocząć przygodę z wyzwaniem Tide Turners Plastic	

Zdrowa planeta					
1	Wiem, jak zanieczyszczenia oddziałują na ekosystemy, zdrowie ludzi i społeczność.				
2	Chcę pomóc ograniczyć wpływ ludzi na przyrodę.				
3	Biorę udział w wydarzeniach na rzecz wyeliminowania zanieczyszczeń w ekosystemach wodnych i lądowych.				
4	Nie śmieczę.				

Imię:

Grupa wiekowa (11–14)	Jestem na początku drogi i muszę dowiedzieć się więcej na ten temat	Wciąż się uczę i biorę udział w projekcie lub aktywności	Rozumiem ten temat, biorę udział w aktywnościach i projektach, działam na rzecz upowszechnienia rozwiązań związanych z tym zagadnieniem	Moje osobiste cele Mogę wybrać zagadnienie, nad którym chcę pracować dzięki pozytywnym działaniom	Moje działania Działania i projekty, w których biorę udział (samodzielnie lub z grupą/zastępem)
	(√ lub X)			Zapisz swoje uwagi i przemyślenia, żeby rozpocząć przygodę z wyzwaniem Tide Turners Plastic	

Zdrowa planeta

1	Rozumiem negatywny wpływ zanieczyszczeń powodowanych przez działalność człowieka na ekosystemy.					
2	Wiem, kto jest największym truticielem w mojej najbliższej okolicy i w regionie. Wiem, co trzeba zrobić, żeby chronić życie i zdrowie w zanieczyszczonym środowisku.					
3	Wiem, jak moja aktywność na świeżym powietrzu wpływa na przyrodę i jaka jest różnica między dobrymi a złymi praktykami.					
4	Mam świadomość, jak moje życie codzienne wpływa na życie na Ziemi nawet w jej najdalszych zakątkach.					
5	Chcę, żeby moje życiowe doświadczenia były przyjazne dla środowiska.					
6	Jeśli to tylko możliwe, ograniczam produkcję odpadów, żeby pomóc chronić środowisko.					
7	Apeluję do rówieśników, żeby nie śmieć ani nie zanieczyszczali środowiska w inny sposób.					

Imię:

Grupa wiekowa (15+)	Jestem dopiero na początku drogi	Jestem w trakcie poznawania tego tematu, biorę udział w projekcie lub aktywności	Rozumiem ten temat, biorę udział w aktywnościach i projektach, działam na rzecz upowszechnienia rozwiązań związanych z tym zagadnieniem	Moje osobiste cele	Moje działania
	(✓ lub X)			Zapisz swoje uwagi i przemyślenia, żeby rozpocząć przygodę z wyzwaniem Tide Turners Plastic	

Zdrowa planeta

1	Rozumiem bezpośrednie i pośrednie oddziaływania swojego stylu życia (wyborów żywieniowych, noszonej odzieży i używanych środków chemicznych) na ekosystemy i uczę się, jak mogę ograniczyć to negatywne oddziaływanie na środowisko.					
2	Chcę zmniejszyć wpływ swojego stylu życia na powstawanie zanieczyszczeń.					
3	Chronię innych przed skutkami zanieczyszczenia poprzez własne nawyki i działania w społeczności.					
4	Organizuję wydarzenia na rzecz aktywnego przeciwdziałania zanieczyszczeniu ekosystemów wodnych i lądowych.					
5	Świadomie zmniejszam ilość wytwarzanych przez siebie odpadów w domu, w szkole lub w miejscu pracy.					
6	Organizuję kampanie na rzecz ograniczenia ilości zanieczyszczeń.					



Plastikowy quiz kontrolny

Quiz kontrolny: 10 obowiązkowych pytań na początek

Kiedy ocenisz już swoje kompetencje, odpowiedz na 10 przedstawionych poniżej pytań, żeby sprawdzić, w jaki sposób używasz plastiku w życiu codziennym. Po ukończeniu wyzwania Tide Turners Plastic możesz wrócić do tego quizu i zobaczyć, jak zmieniły się twoje nawyki i opinie w temacie korzystania z plastiku.

Imię:

Grupa wiekowa:

7-10

11-14

15+

1	W ciągu ostatniego miesiąca unikałem/-am miejsc, w których używa się jednorazowych plastikowych sztućców.	TAK	NIE	NIE MAM PEWNOŚCI
2	W ciągu ostatniego miesiąca używałem/-am jednorazowych torebek foliowych.	TAK	NIE	NIE MAM PEWNOŚCI
3	Noszę zakupy w plastikowej torbie.	NIE	TAK	NIE WIEM
4	Piję herbatę w plastikowym kubku.	NIE	TAK	NIE WIEM
5	Lubię pić przez plastikową słomkę.	TAK	NIE	NIE MAM PEWNOŚCI
6	Uważam, że jednorazowe plastikowe przedmioty są dobre.	NIE ZGADZAM SIĘ	ZGADZAM SIĘ	NIE MAM PEWNOŚCI
7	Mogę wpłynąć na to, jak przyjaciele i rodzina używają plastiku na co dzień, jeśli będę rozmawiać z nimi o problemach związanych z tworzywami sztucznymi.	NIE ZGADZAM SIĘ	ZGADZAM SIĘ	NIE MAM PEWNOŚCI
8	Uważam, że papierowe lub materiałowe torby można łatwo dostać lub potrafię zrobić takie torby samodzielnie	TAK	NIE	NIE MAM PEWNOŚCI
9	Czy w twojej okolicy działają zakłady zajmujące się recyklingiem plastiku?	TAK	NIE	NIE WIEM
10	Czy uważasz, że możliwe jest życie bez jednorazowych plastikowych przedmiotów?	TAK	NIE	NIE WIEM

Wyślij swoje odpowiedzi na adres edukacja@wwf.pl,
unenvironment-yea@un.org oraz za pośrednictwem strony scout.org
w postaci załącznika do sprawozdania z projektu.



Zacznij działać

Aktywności rozwijające twoje kompetencje

Poniżej znajdują się przykładowe zadania i tematy pomocne w realizacji pierwszego etapu – „Świadomość”. Ich wykorzystanie jest opcjonalne. Możesz opracować własne aktywności, pamiętaj jednak, żeby dopasować je do opisanych powyżej kompetencji.

Uwaga: Treść zadań i pozostałych zasobów została opracowana na podstawie oryginalnego narzędziownika Wyzwania Tide Turners Plastic i dostosowana do kompetencji oraz procesów kształcenia wykorzystywanych w Inicjatywie Earth Tribe.

Zdrowa planeta

Zapobieganie zanieczyszczeniu i odbudowa ekosystemów wodnych i lądowych

7–10	11–14	15 i więcej
Zadanie: Skontroluj swoje przyzwyczajenia związane z używaniem plastiku	Zadanie: Skontroluj swoje przyzwyczajenia związane z używaniem plastiku	Zadanie: Skontroluj swoje przyzwyczajenia związane z używaniem plastiku
Zadanie: Wieczór filmowy	Zadanie: Czym zastąpić plastik?	Zadanie: Śmieci... o co ten cały szum?
Zadanie: Jak zabić ocean? – gra komputerowa	Zadanie: Potrzeby i zachcianki	Zadanie: Litter Blitz
Zadanie: Mozaika z nakrętek	Zadanie: Kiedy się rozpadną?	Zadanie: Regulowanie zużycia plastików
Zadanie: Początki plastiku (plastik kiedyś i dziś)	Zadanie: Butelkowe doniczki	Zadanie: Plakat na temat zanieczyszczenia mórz
Zadanie: Plastikowe postanowienie	Zadanie: Siła przekonywania	Zadanie: Skontroluj nawyki związane z używaniem plastiku
Zadanie: Sztuka z recyklingu	Zadanie: Nasz plastikowy ślad	
Zadanie: Nauka poprzez praktykę	Zadanie: Segregowanie u źródła	
	Zadanie: Kampania plakatowa	
	Zadanie: Siła przekonywania	
	Zadanie: Nasz plastikowy ślad	

Twoja aktywność przyczynia się do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju

Zamieszczone tu zadania są nie tylko zgodne celami edukacyjnymi wyzwania Tide Turners Plastic, ale przyczyniają się także do wykształcenia 8 kluczowych kompetencji, które w przyszłości pomogą młodym ludziom działać na rzecz zrównoważonego rozwoju. Realizacja edukacji dla zrównoważonego rozwoju odbywa się na przykład poprzez:

Kluczowe kompetencje dla zrównoważonego rozwoju to przekrojowe kompetencje niezbędne do osiągnięcia wszystkich celów zrównoważonego rozwoju, umożliwiające młodym ludziom konstruktywne i odpowiedzialne kształtowanie współczesnego świata. Kompetencje opisują konkretne cechy, jakie należy posiadać, żeby móc skutecznie działać i organizować się w trudnych sytuacjach.

Kluczowe kompetencje dla celów zrównoważonego rozwoju:

- **Myślenie systemowe:** dostrzeganie i rozumienie powiązań, analizowanie złożonych systemów, badanie funkcjonowania systemów w różnych obszarach i w różnej skali, radzenie sobie z niepewnością.
- **Przewidywanie:** umiejętność przewidywania i oceny możliwych, prawdopodobnych i pożądanых scenariuszy przyszłych wydarzeń, tworzenie własnej wizji przyszłości, stosowanie podejścia ostrożnościowego, ocena konsekwencji działań, skutecznie radzenie sobie z ryzykiem i ze zmianami.
- **Kompetencje normatywne:** umiejętność rozumienia i analizowania norm i wartości stojących za działaniami jednostki; negocjowanie wartości, zasad i celów zrównoważonego rozwoju w kontekście konfliktu interesów, kompromisów, niepewności wiedzy i wzajemnie wykluczających się informacji.
- **Kompetencje strategiczne:** umiejętność współpracy przy opracowywaniu i wdrażaniu innowacyjnych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju na poziomie lokalnym i globalnym.
- **Współpraca:** umiejętność uczenia się od innych; rozumienie i respektowanie potrzeb, punktów widzenia i działań innych ludzi (empatia); rozumienie, utożsamianie się z innymi i wrażliwość na innych (przywódstwo empatyczne); rozwiązywanie konfliktów wewnątrz grupy; rozwiązywanie problemów poprzez współpracę i uczestnictwo.

- **Myślenie krytyczne:** umiejętność kwestionowania norm, praktyk i opinii; analizowanie własnych wartości, spostrzeżeń i działań oraz zajmowanie stanowiska w dyskusji nad zrównoważonym rozwojem.
- **Samoświadomość:** umiejętność analizowania swojej roli w lokalnej społeczności i społeczeństwie (na poziomie globalnym), nieustannej ewaluacji i odnajdywania motywacji do działania oraz radzenia sobie z własnymi emocjami i pragnieniami.
- **Zintegrowane rozwiązywanie problemów:** stosowanie różnych podejść do rozwiązywania złożonych problemów w zakresie zrównoważonego rozwoju; tworzenie wykonalnych, integrujących i sprawiedliwych rozwiązań promujących zrównoważony rozwój z uwzględnieniem wymienionych powyżej kompetencji.

Kluczowe kompetencje dla zrównoważonego rozwoju pomogą ci lepiej ocenić wiedzę, umiejętności i postawy wykształcone przez młodą osobę w trakcie realizacji wyzwania.

Dowiedz się więcej na temat Edukacji dla Zrównoważonego Rozwoju: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000247444>



Czas



Grupa
wiekowa



Zasoby
i materiały



Kluczowe
kompetencje

Zadania



15–20 minut



7–14



Nie są potrzebne
dodatkowe materiały



- myślenie krytyczne
- samoświadomość



Skontroluj swoje przyzwyczajenia związane z używaniem plastiku (zadanie obowiązkowe)

W skrócie:

Uczestnicy będą się zastanawiać, jak mogą ograniczyć ilość plastiku w codziennym życiu i zmotywować innych, żeby zrobili to samo.

Przebieg zadania:

1. Jaką rolę plastik odgrywa w twoim świecie? Nie wyobrażasz sobie życia bez plastiku czy starasz się, żeby twój plastikowy ślad był jak najmniejszy? A może coś pomiędzy? Zaczynaj działać już teraz, żeby zmniejszyć ilość plastiku, z którego korzystasz.
2. Wprowadź pojęcie trzech R, czyli ograniczania, ponownego użycia i zastępowania plastiku (od angielskich wyrazów: reduce, reuse, replace).
3. Zadaj uczestnikom serię pytań, żeby zainicjować rozmowę na temat jednorazowych plastikowych przedmiotów i ich zamienników. Na przykład:
 - Jakich trzech jednorazowych przedmiotów z plastiku możecie przestać używać?
 - Czym można zastąpić te przedmioty?



60 minut



7–10



- dwa filmy:
 - [Plastic Pollution: How Humans are Turning the World into Plastic](#)
 - [Is this the ocean of the future?](#)
- telewizor lub smartfon
- dostęp do internetu



- przewidywanie przyszłości
- analiza norm i wartości



Wieczór filmowy

W skrócie:

Dzięki temu zadaniu uczestnicy w przystępny sposób dowiedzą się więcej o problemie plastiku.

Przebieg zadania:

Aby przybliżyć uczestnikom problem plastiku, obejrzyjcie wspólnie kilka krótkich filmów. Oto kilka wartych uwagi:

- Plastikowe zanieczyszczenie: Jak ludzie zmieniają świat w plastik? – świetny film przygotowany przez kampanię Clean Seas. Do tej pory obejrzało go ponad 6 milionów ludzi (<https://www.youtube.com/watch?v=RS7IzU2VJIQ>) *Uwaga: film dostępny jest z napisami w wielu językach.*
- **Czy tak wygląda przyszłość oceanów?** – krótki i poruszający film o tym, jak plastik zmienia nasze oceany (<https://www.youtube.com/watch?v=Yomf5pBN8dY>) *Uwaga: film i napisy dostępne w języku angielskim*

Uczestnicy mogą obejrzeć jeden z filmów, a następnie opowiedzieć, dlaczego uważają, że jest ważny. Po obejrzeniu filmów przeprowadźcie dyskusję na temat tego, czego możemy się z nich nauczyć.

Uczestnicy mogą pokazać oba filmy swoim rodzicom i przyjaciołom oraz przedstawić swoje i ich opinie na następnym spotkaniu.



20 minut



7–10



- gra [Dumb Ways to Kill Oceans](#)
- komputer lub smartfon
- dostęp do internetu



- przewidywanie przyszłości
- analiza norm i wartości
- myślenie krytyczne



Jak zabić ocean? – gra komputerowa

W skrócie:

„Dumb Ways to Kill Oceans” to mała, ale wciągająca gra, która przedstawia największe zagrożenia dla naszych oceanów. Celem gry jest zmotywowanie uczestników do wprowadzenia niewielkich zmian w swoim życiu, które pomogą chronić oceany i sprawią, że Ziemia będzie zdrowszym miejscem do życia dla nas wszystkich.

Przebieg zadania:

1. Zagrajcie w grę „Dumb Ways to Kill the Ocean”. Po ukończeniu gry gracze zdobywają certyfikaty. Niech każdy z uczestników zaprosi do gry trójkę swoich przyjaciół.
2. Możesz zaprezentować uczestnikom dodatkowe materiały edukacyjne dostępne na stronie, żeby pogłębić ich wiedzę o problemie plastiku.



20–30 minut



7–10



- plastikowe nakrętki w różnych kolorach i rozmiarach,
- tektura ze zużytych kartonów
- nóż do papieru
- klej
- opcjonalnie: ołówek, papier, markery permanentne



- analiza norm i wartości
- współpraca



Mozaika z nakrętek²

W skrócie:

Dzięki temu zadaniu uczestnicy dowiadują się, czym jest ponowne użycie i recykling.

Przebieg zadania:

Plastikowe nakrętki mają różne kolory i rozmiary. Można je wykorzystać do stworzenia pracy plastycznej na spotkaniu z przyjaciółmi lub podczas zebrania harcerskiego.

1. Podziel uczestników/uczestniczki na niewielkie grupy i daj każdej z nich arkusz tektury. Uczestnicy szkicują projekt mozaiki na arkuszu, a potem przyklejają nakrętki zgodnie z projektem.
2. Uczestnicy/uczestniczki mogą wykorzystać kolorowe markery, żeby podkreślić detale pracy.
3. Poproś każdą grupę o zaprezentowanie mozaiki.
4. Ocena: Zapytaj uczestników/uczestniczki, czy wiedzą, na czym polega ponowne użycie. Czy potrafią wskazać inne kreatywne sposoby na ponowne wykorzystanie plastikowych śmieci?



Poproś uczestników/uczestniczki, żeby na spotkanie przynieśli jak najwięcej plastikowych nakrętek zebranych od rodziny i sąsiadów

2. [Towards Responsible Use of Plastics Reduce, Reuse, Recycle Centre for Environment Education, India A Manual for Schools](#)



20–30 minut



7–10



- tablica
- kreda
- karta ankiety
- lista plastikowych produktów



- myślenie systemowe
- analiza norm i wartości
- samoświadomość



Początki plastiku (plastik kiedyś i dziś)³

W skrócie:

To zadanie pomaga zrozumieć, że plastik, bez którego nie wyobrażamy sobie teraz życia, jest stosunkowo młodym wynalazkiem.

Przebieg zadania:

Obecnie dla wielu dzieci używanie i wyrzucanie plastiku jest czymś oczywistym. Mleko w woreczkach, jednorazowe długopisy czy plastikowe torby na zakupy to część ich świata, który widzą na co dzień. Często nie zdają sobie zupełnie sprawy z tego, że świat ich rodziców i dziadków wyglądał zupełnie inaczej.

3. [Towards Responsible Use of Plastics Reduce, Reuse, Recycle Centre for Environment Education, India A Manual for Schools](#)

Ze względu na właściwości tworzywa sztuczne stały się nieodłączną częścią naszego życia. Młodzi ludzie muszą zrozumieć, dlaczego ludzkość przerzuciła się na plastik i czym można zastąpić ten materiał.

1. Zapisz na tablicy nazwy jednorazowych plastikowych przedmiotów, których najczęściej używamy w domu. Każdy uczestnik powinien podać jedną propozycję. Następnie możecie wspólnie uzupełnić listę kolejnymi przykładami.
2. Rozdaj uczestnikom karty ankiety i wyjaśnij, w jaki sposób należy ją uzupełnić.
3. Uczestnicy/uczestniczki powinni wypełnić kartę na podstawie rozmów z dziadkami, rodzicami i rodzeństwem. Stworzona na zajęciach lista może posłużyć jako punkt wyjścia do dyskusji, której celem jest ustalenie, czy ankietowani używali takich samych przedmiotów, czy może korzystali z czegoś innego.
4. Wyjaśnij uczestnikom/uczestniczkom, kiedy poszczególne jednorazowe przedmioty z plastiku weszły do użycia.
5. W grupach omówcie możliwe powody, dla których plastik zastąpił materiały naturalne i stał się nieodłączną częścią naszego życia.
6. **Wnioski:** Na koniec zadania uczestnicy będą wiedzieć, że plastik to stosunkowo nowe zjawisko, a wiele naturalnych, kompostowanych materiałów, które zostały zastąpione przez nierozkładalne tworzywa sztuczne, wciąż może być wykorzystywanych zamiast plastiku.
7. **Ocena:** omówcie dostępne alternatywy dla plastiku. Które plastikowe przedmioty mogą być zdaniem uczestników/uczestniczek łatwo zamienione na bardziej ekologiczne?

Karta ankiety (odpowieź TAK lub NIE. Jeřli NIE, podaj/opisz przedmiot alternatywny)

Przedmiot	Przynajmniej jeden z rodziców uŹywał takiego przedmiotu, kiedy był w twoim wieku	Jeřli nie, jakiego przedmiotu uŹywali?	Przynajmniej jeden z dziadków uŹywał takiego przedmiotu, kiedy był w twoim wieku	Jeřli nie, jakiego przedmiotu uŹywali?
plastikowe reklamówki foliowe torebki po chipsach i przekąskach jednorazowe pieluchy jednorazowe długopisy jednorazowe kubki jednorazowe maszynki do golenia jednorazowe butelki na wodę/napoje plastikowe butelki na szampony/oleje plastikowe szczoteczki do zębów plastikowe guziki plastry patyczki do uszu styropian plastikowe słomki kartony tetra pak woreczki na mleko jednorazowe talerze i łyżki plastikowe zabawki balony plastikowe klapki plastikowe okładki na książki i zeszyty produkty w plastikowych opakowaniach gumki recepturki				



15–20 minut



7–10



nie są potrzebne
dodatkowe materiały



- analiza norm i wartości
- współpraca
- samoświadomość



Plastikowe postanowienie

Przebieg zadania:

- Wraz z grupą porozmawiajcie, jak można zmniejszyć zużycie plastiku, i wymyślcie trzy działania, które mogą poprawić sytuację.
- Wymieńcie się zdjęciami i pomysłami. Po dwóch tygodniach sprawdźcie swoje postępy. Jak bardzo udało się wam ograniczyć ilość plastiku?
- Kilka pomysłów, które pomogą wam zacząć: żadnych plastikowych słomek, zawsze noś ze sobą wielorazową torbę na zakupy, poproś o zapakowanie jedzenia na wynos do swojego pojemnika.
- Realizujcie cel grupy przez trzy tygodnie



30–40 minut



7–10



- artykuł [12 instalacji artystycznych poświęconych problemowi zanieczyszczenia plastikiem](#), [Plastic Pollution Coalition](#)
- śmieci (np.: puszki, plastikowe opakowania, słomki itp.)



- analiza norm i wartości
- współpraca



Sztuka z recyklingu

Przebieg zadania:

Okryj w sobie duszę artysty! Zbierz tak dużo plastikowych odpadów, ile zdołasz, i spróbuj stworzyć z nich dzieło sztuki lub jakiś przedmiot. Możesz zrobić np. kolaż albo bransoletkę.

- Możesz zbierać śmieci w trakcie spotkań, wydarzeń lub w domu.
- Stwórz pracę plastyczną z plastikowych odpadków i podziel się nią w mediach społecznościowych, oznaczając ją hasztagiem
- Inspirację znajdziesz w artykule: [12 Inspiring Works of Art on Plastic Pollution](#)



15–20 minut



7–10



- stary T-shirt – im grubsza tkanina, tym mocniejsza torba
- ostre nożyczki, najlepiej nożyce krawieckie
- zmywalny marker (opcjonalnie)



- analiza norm i wartości
- myślenie krytyczne



Nauka poprzez praktykę⁴

W skrócie:

Dzięki temu zadaniu uczestnicy w praktyce poznają, czym jest ponowne użycie i recykling.

Przebieg zadania:

Kto w twoim domu jest odpowiedzialny za robienie zakupów? Połóż wielorazową torbę przy drzwiach wejściowych lub w samochodzie, żeby osoba, która zajmuje się zakupami, zawsze miała ją pod ręką.

- Wykonaj samodzielnie wielorazową torbę ze starej koszulki. Instrukcję znajdziesz na stronie: [How To Make A No Sew T-Shirt Tote Bag In 10 Minutes](https://mommypotamus.com/no-sew-t-shirt-tote-bag-tutorial/)
- Wykorzystajcie torbę podczas kolejnych zakupów.

4. Jak zrobić torbę materiałową <https://mommypotamus.com/no-sew-t-shirt-tote-bag-tutorial/>



15–20 minut



11–14



- tablica i kreda



- myślenie systemowe
- samoświadomość



Czym zastąpić plastik?⁵

W skrócie:

Zadanie to podpowie młodym ludziom, czym mogą zastąpić jednorazowe plastikowe produkty, a tym samym ograniczyć ilość plastikowych odpadów.

Przebieg zadania:

Motywy przewodnim tego zadania są alternatywy dla najczęściej używanych jednorazowych plastikowych przedmiotów. Młodzi ludzie dowiadują się także, jakie szkody wyrządza jednorazowy plastik.

1. Wprowadź pojęcie jednorazowego plastiku.
2. Poproś uczestników o podanie przykładów jednorazowych plastikowych produktów. Jeden z uczestników może zapisywać nazwy tych produktów na tablicy.
3. Każdy uczestników/uczestniczka powinni podać co najmniej jeden przykład.
4. Po stworzeniu listy rozpocznijcie dyskusję na temat tego, czy jakiś produkt powinien zostać z niej usunięty. Jeśli tak, to dlaczego?
5. Odczytuj kolejno przedmioty z listy i za każdym razem proś wybranego uczestnika o zasugerowanie zamiennika dla tego produktu i wyjaśnienie, dlaczego alternatywny produkt jest lepszy. Jeśli grupa zgadza się, że zasugerowany zamiennik jest rzeczywiście lepszy, produkt zostaje wymazany z listy. Sprawdźcie w ten sposób całą listę.

5. Towards Responsible Use of Plastics Reduce, Reuse, Recycle Centre for Environment Education, India A Manual for Schools

6. Czy wszystkie produkty zniknęły z listy? Jeśli nie, ile jeszcze zostało?
7. Możesz poprosić uczestników, żeby po zajęciach zastanowili się, czy któryś z pozostałych na liście produktów może zostać zastąpiony przez bardziej ekologiczny odpowiednik.
8. **Wnioski:** Po zadaniu uczestnicy powinni wiedzieć, że mimo tak ogromnej popularności plastiku w większości przypadków możliwe jest jego zastąpienie. W przypadku produktów, dla których nie wynaleziono jeszcze zamienników, należy pamiętać o ich prawidłowej segregacji. Powinny trafić do odpowiedniego kosza/worka!
9. **Ocena:** Oceń, czy każdy z uczestników dobrze rozumie pojęcie jednorazowego plastiku i ma świadomość, że istnieją jego zamienniki.



30 minut



11–14



- karta obserwacji
- karta spostrzeżeń i działań



- myślenie krytyczne
- analiza norm i wartości
- samoświadomość



Potrzeby i zachcianki⁶

W skrócie:

To zadanie pomoże młodym ludziom zrozumieć, że można uniknąć używania niektórych jednorazowych plastikowych produktów.

Przebieg zadania:

Większość miast i obszarów wiejskich szybko się rozwija, co pociąga za sobą zwiększone zużycie zasobów. Choć dotyczy to głównie miast, wsie nie pozostają daleko w tyle.

Łatwy i wygodny dostęp do zasobów rodzi ryzyko nieodpowiedzialnej konsumpcji, zwłaszcza w przypadku jednorazowego plastiku. Celem tego zadania jest pokazanie, których jednorazowych plastikowych produktów potrzebujemy, a które są tylko spełnieniem naszych zachcianek. Niektóre z nich wcale nie są potrzebne, a mimo to je kupujemy.

1. Zapoznaj uczestników/uczestniczki z pojęciem zrównoważonej konsumpcji i wyjaśnij, dlaczego jest ona tak istotna.
2. Omów z uczestnikami różnicę pomiędzy niezbędnymi produktami wykonanymi z trwałych tworzyw sztucznych a plastikowymi produktami jednorazowymi.
3. Poproś każdego uczestnika/uczestniczkę o przygotowanie listy plastikowych produktów, które wykorzystywane są w ich domach. Skorzystaj z załączonego arkusza.
4. Uczestnicy/uczestniczki dobierają się w grupy i tworzą wspólną listę na podstawie list indywidualnych.

6. Towards Responsible Use of Plastics Reduce, Reuse, Recycle Centre for Environment Education, India A Manual for Schools

5. Poproś grupy o przedstawienie swoich list pozostałym uczestnikom.
6. Każda grupa prezentuje swoją listę przed wszystkimi.
7. Rozpocznij dyskusję nad tym, jak wybór produktów i ich użycie wpływa na różnice pomiędzy sporządzonymi listami.
8. Po dyskusji rozdaj wszystkim po karcie spostrzeżeń i działań.
9. Poproś kilkoro uczestników/kilka uczestniczek o podzielenie się przemyśleniami, które zapisali/zapisały na karcie.
- 10. Wnioski:** młodzi ludzie powinni mieć świadomość, jak wygląda konsumpcja plastikowych produktów i opakowań w ich domach. Powinni zakończyć zadanie z przekonaniem, że niektóre z tych jednorazowych produktów można wyeliminować.
- 11. Ocena:** możesz poprosić uczestników/uczestniczki, żeby zasugerowali/-ły zamienniki dla jednorazowych plastikowych produktów.

Zadanie 1: Karta użytkowania plastikowych produktów w twoim domu

Zapisz na karcie wszystkie plastikowe produkty, jakie pojawiły się w twoim domu (w ciągu tygodnia).

Data zakupu	Rodzaj kupionego przedmiotu			
	żywność i napoje	zabawki/gry	artykuły biurowe	inne
11.11.19 (przykład)	paczka ciastek	klocki (plastikowe)	długopis	jednorazowe maszynki do golenia
	plastikowa butelka po wodzie	laminowana gra planszowa z plastikowymi kośćmi	piórnik	ramki na zdjęcia

Zadanie 2: Karta spostrzeżeń i działań – zastanów się nad następującymi kwestiami

Wróć do Zadania 1. Pomyśl, co można zrobić z wymienionymi w tabeli plastikowymi produktami. Zapisz swoje przemyślenia poniżej.

Produkt	Czy opakowanie/ produkt mogą być wykorzystane ponownie, czy muszą zostać wyrzucone do śmieci?	Jeśli trzeba się ich pozbyć, to jak?	Czy mogę się obejść bez tego produktu? Tak/Nie	Czy istnieje lepszy zamiennik? Jeśli tak, to jaki?
plastikowa butelka po wodzie	trzeba wyrzucić	wrzucić do pojemnika na odpady plastikowe, oddzielnie od odpadów biodegradowalnych (do brązowego pojemnika)	tak	filtr do wody



15–20 minut



11–14



- śmieci wygenerowane przez uczestników (plastik, papier, resztki żywności, szkło, metalowe przedmioty, takie jak szpilki itp.)

- mała łopata
- metalowa miarka
- rękawice
- długopis
- karta obserwacji



- myślenie systemowe
- przewidywanie przyszłości



Kiedy się rozpadną?

W skrócie:

To zadanie pomoże młodym ludziom zrozumieć, jak długo trwa rozkład różnych typów materiałów.

Przebieg zadania:

Umieszczone w środowisku różne typy materiałów rozkładają się z różnym czasem. Niektóre materiały, takie jak plastiki, styropian itp., nie rozpadają się i pozostają w środowisku. Materiały takie jak drewno, trawa i resztki żywności są rozkładane przez mikroorganizmy, które przetwarzają je na pożyteczne substancje. Plastik nie może zostać rozłożony przez drobnoustroje i cały czas jest w ziemi lub w wodzie, zatruwając je. Mimo że mamy problem z usuwaniem plastików, nie możemy całkowicie z nich zrezygnować, ponieważ są stosowane w bardzo wielu dziedzinach naszego życia. Właśnie dlatego tak ważne jest, żeby wykorzystywać i utylizować je w sposób odpowiedzialny.

Przed zadaniem

Wprowadź pojęcie materiałów biodegradowalnych i niebiodegradowalnych.

Wyjaśnij, jak przebiega proces rozkładu i jakie czynniki wpływają na rozpad materiałów w przyrodzie.

Omów rolę bakterii i innych mikroorganizmów w procesie rozkładu.

Poproś uczestników o wykopanie małego dołka o głębokości 20–25 centymetrów. Rozdaj karty obserwacji, na których uczestnicy będą zapisywać swoje spostrzeżenia.

7. Towards Responsible Use of Plastics Reduce, Reuse, Recycle Centre for Environment Education, India A Manual for Schools

1. Poleć uczestnikom, żeby umieścili w dołku różne śmieci, które udało im się zebrać. Po umieszczeniu odpadków dołek należy zakopać.
2. Po tygodniu uczestnicy powinni odkopać śmieci, żeby zobaczyć, w jakim są stanie. Uczestnicy zapisują swoje obserwacje na otrzymanej karcie. Obserwacje należy prowadzić przez 12 tygodni i notować zmiany, jakim ulega każdy zakopany przedmiot. Uczestnicy powinni zapisywać wszystkie zmiany dotyczące ilości/objętości, koloru, konsystencji, zapachu itp.
3. Po zakończeniu eksperymentu młodzi ludzie powinni stworzyć zestawienie zaobserwowanych zmian. Które materiały uległy rozpadowi, a które nie? Jakie zmiany (jeśli w ogóle) zachodziły z biegiem czasu dla każdego z przedmiotów?
4. **Wnioski:** uczestnicy powinni mieć świadomość, że rozkład jest procesem naturalnym, a różne materiały potrzebują różnej ilości czasu, żeby się rozłożyć.
5. **Ocena:** na podstawie eksperymentu ustalcie, które materiały są kompostowalne.

Tydzień	Obserwacje
Numer tygodnia (np. 1, 2, 3...)	Papier:
	Żywność:
	Metal:
	Szkło:
	Inne (jakie?):



20–30 minut



11–14



- plastikowa butelka o pojemności 1 litra
- nożyczki
- nasiona
- ziemia doniczkowa
- sznurek



- myślenie krytyczne
- rozwiązywanie problemów



Butelkowe doniczki⁸

W skrócie:

To zadanie pokaże młodym ludziom, jak można kreatywnie wykorzystać odpady opakowaniowe.

Przebieg zadania:

Butelki PET mają różne kształty i rozmiary. Można je wykorzystać w kreatywny sposób, żeby stworzyć doniczki.

- Połóż butelkę przed sobą i wytnij w niej prostokątny otwór. Butelka powinna być zakręcona. Następnie możesz wykonać poniższe kroki:
 - napełnij butelkę ziemią doniczkową,
 - zasadź nasiona kwiatów, roślin lub ziół (wykorzystaj nasiona roślin, które rosną w twojej okolicy),
 - za pomocą sznurka zawieś butelkę w najbardziej nasłonecznionym miejscu,
 - podlewaj roślinę i obserwuj, jak się rozwija,
 - pochwal się zdjęciem swojej doniczki przed klasą/grupą!
- **Ocena:** Czy uczestnicy rozumieją, na czym polega ponowne użycie plastikowego przedmiotu? Czy potrafią podać inne przykłady ponownego wykorzystania plastikowych odpadów?

8. Towards Responsible Use of Plastics Reduce, Reuse, Recycle Centre for Environment Education, India A Manual for Schools



30 minut



11–14



- samodzielnie stworzona prezentacja



- myślenie systemowe
- analiza norm i wartości
- myślenie krytyczne
- samoświadomość



Siła przekonywania

Przebieg zadania:

Czy masz rodzeństwo, które nie może powstrzymać się przed ziewaniem, kiedy zaczynasz mówić o zanieczyszczeniu plastikiem? Albo kuzyna, który wyrzuca plastikowe odpady razem z innymi śmieciami, zamiast je segregować? A może przyjaciółkę, która używa o wiele za dużo jednorazowych plastikowych rzeczy?

- Przygotuj dla nich prezentację, która przedstawi im fakty na temat plastikowego problemu. Twoja prezentacja powinna zawierać zdjęcia.
- Po prezentacji zapytaj, czy nauczyli się czegoś nowego albo czy prezentacja sprawiła, że będą zwracać nieco większą uwagę na ten problem.
- Jeśli nie, spytaj, co przekonałoby ich do zmiany zdania? Jeśli tak, poproś, żeby zobowiązali się do wprowadzenia do swojego stylu życia jednej albo dwóch zmian, które faktycznie przyczynią się do rozwiązania tego problemu.
- Odezwij się do nich po miesiącu, żeby sprawdzić, czy dotrzyмали obietnicy.
- **Ocena:** Jakie są twoje spostrzeżenia, jeśli chodzi o próbę zmiany zachowania innych? Czy myślisz, że oni także stworzą prezentację i pokażą ją swoim znajomym lub krewnym?
- **Zadania do wykonania:**
 - stwórz i pokaż prezentację,
 - spraw, żeby chociaż jedna osoba powiedziała, że nauczyła się czegoś nowego dzięki twojej prezentacji.



20–25 minut



11–14



- samodzielnie stworzona prezentacja



- analiza norm i wartości
- współpraca
- samoświadomość



Nasz plastikowy ślad

Przebieg zadania:

- Zorganizuj zawody, w których dwie drużyny będą walczyć na plastikowe śmieci.
- Wszyscy uczestnicy muszą zachować wszystkie plastikowe przedmioty, których używali przez cały tydzień od rozpoczęcia zawodów – od plastikowych toreb na zakupy po butelki i opakowania po żywności.
- Każda drużyna tworzy ze wszystkich zebranych plastikowych śmieci „górkę”. Na koniec tygodnia porównajcie obie góry. Kto zostawił większy plastikowy ślad? Jakie przedmioty występują najczęściej? Przedyskutujcie swoje spostrzeżenia.
- Powtórzcie zawody po miesiącu.

Pytania podsumowujące dla uczestników

- Czy dzięki zadaniu więcej myślicie o tym, jak zmniejszyć ilość zużywanego przez siebie plastiku?
- Czy ostateczna ilość zebranego plastiku była dla was szokująca?
- Co powiecie na nowe zawody, w których wygra ta drużyna, która zużyje mniej plastiku i zostawi mniejszy ślad?



20–30 minut



11–14



- trzy kosze na śmieci
- kartki papieru
- długopis



- myślenie systemowe
- analiza norm i wartości
- myślenie krytyczne
- samoświadomość



Segregowanie u źródła

W skrócie:

To zadanie pomaga zrozumieć znaczenie segregowania odpadów i uczy prawidłowej segregacji.

Przebieg zadania:

(wskazówka: wykonajcie to zadanie zgodnie ze schematem segregacji odpadów, jaki obowiązuje w waszej okolicy)

Segregacja odpadów musi się zacząć już w domach. To kluczowy pierwszy krok ułatwiający ich recykling i unieszkodliwianie. Zmieszane, nieposegregowane odpady, które lądują na składowiskach, to duże zagrożenie dla środowiska.

Jeśli posegregujemy śmieci w domu, mniej z nich trafi na wysypisko, dzięki czemu przyroda będzie miała więcej miejsca dla siebie. W ten sposób znacznie ograniczamy też ryzyko zanieczyszczenia ładu i wody, ponieważ odpady niebezpieczne będą mogły trafić do specjalnego zakładu, gdzie zostaną unieszkodliwione.

Różne rodzaje odpadów powinny trafiać do specjalnych koszy lub worków w odpowiednich kolorach. Bardzo ważne jest, żeby poprawnie segregować śmieci, bo to zapewni ich prawidłową obróbkę. Najlepiej jest wykorzystać w zadaniu schemat segregacji obowiązujący w twojej okolicy. Ułatwi to uczestnikom zrozumienie tego zagadnienia i pokaże, jak segregacja odpadów działa w praktyce.

Przed zadaniem

Przygotuj kartki z nazwami różnych rodzajów kompostowalnych i niekompostowalnych odpadów, np.: warzywa, owoce, kwiaty, liście z ogrodu, tworzywa sztuczne (plastik), papier, szkło, kartony tetra pak, folia aluminiowa, strużyny z temperowania ołówków, plastry, szpilki, metalowe spinacze, woreczki po chip-sach, opakowanie po czekoladzie, torby foliowe, plastikowe butelki po wodzie, plastikowe butelki po napojach, patyczki do uszu, zużyte baterie itp.

Możesz dodać kolejne kategorie, tak by każdy otrzymał jedną kartkę. Kategorie mogą się powtarzać.

1. Rozpocznij zajęcia, prezentując kosze na śmieci w różnych kolorach (zgodnie z systemem segregacji w twojej miejscowości. Wyjaśnij, które odpady powinny trafić do poszczególnych koszy.
2. Poproś uczestników, żeby wzięli po jednej kartce z pudełka.
3. Powiedz uczestnikom, że będą wkładać swoje kartki do jednego z wybranych koszy.
4. Każdy wkłada swoją kartkę do odpowiedniego kosza.
5. **Wnioski:** Po ukończeniu zadania sprawdź, czy wszystkie kartki znalazły się we właściwych koszach. Jeśli któraś została błędnie przyporządkowana, wyjaśnij, dlaczego ten rodzaj odpadu powinien trafić do innego kosza.
6. **Ocena:** Po zajęciach uczestnicy powinni wiedzieć, na czym polega segregacja odpadów i jakie materiały powinny trafiać do poszczególnych koszy.

Materiały

Kosze na śmieci kolorystycznie odpowiadające systemowi segregacji w twojej miejscowości.

Kartki z nazwami różnych kompostowalnych i niekompostowalnych odpadów, np.: warzywa, owoce, kwiaty, liście z ogrodu, tworzywa sztuczne (plastik), papier, szkło, kartony tetra pak, folia aluminiowa, strużyny z temperowania ołówków, plastry, szpilki, metalowe spinacze, woreczki po chipsach, opakowanie po czekoladzie, torby foliowe, plastikowe butelki po wodzie, plastikowe butelki po napojach, patyczki do uszu, zużyte baterie itp.



15–20 minut



11–14



- kartki papieru
- materiały artystyczne



- myślenie systemowe
- analiza norm i wartości



Kampania plakatowa

Przebieg zadania:

Przejmij inicjatywę i uwolnij swój kreatywny potencjał – stwórz plakat, żeby zwrócić uwagę na problem plastiku.

- Postaraj się, żeby twój plakat skłonił ludzi do zastanowienia się nad zmianą sposobu, w jaki użytkują plastik, i sprawił, by zaczęli dbać o czyste środowisko w swojej okolicy.
- Podziel się z nami swoją pracą, oznaczając ją hasztagiem #CleanSeas.
- Jeśli to dozwolone, rozwiś kopie swojego plakatu w miejscach, gdzie problem plastikowego zanieczyszczenia jest najbardziej widoczny.
- Powieś plakat w swojej szkole lub miejscu spotkań.



dowolny



15 i więcej



- przewodnik [Clean Seas guide](#)



- analiza norm i wartości
- samoświadomość



Skontroluj swoje plastikowe nawyki i dowiedz się, gdzie trafiają twoje śmieci

Przebieg zadania:

Razem z przyjaciółmi lub kolegami i koleżankami z klasy wykorzystajcie przewodnik [Clean Seas](#), żeby sprawdzić, w jaki sposób używacie plastiku na co dzień, i spróbować ograniczyć jego ilość w waszym życiu. Czy bylibyście w stanie – indywidualnie lub jako grupa – zmniejszyć ilość zużywanego przez siebie plastiku o 50% poprzez ograniczanie, ponowne użycie lub zastępowanie plastikowych przedmiotów? Stwórzcie blog lub konto na Instagramie, gdzie będziecie dokumentować swoje postępy i dzielić się nimi z większą publicznością

- Przez miesiąc obserwujcie to, jak używacie plastiku.
- Następnie namówcie 5 znajomych, żeby także przez miesiąc prowadzili obserwacje swoich przyzwyczajeń związanych z używaniem plastiku.
- Spróbujcie ograniczyć ilość używanego plastiku o 50% w ciągu miesiąca.



dowolny



15 i więcej



- nie są potrzebne dodatkowe materiały



- myślenie systemowe
- myślenie krytyczne
- analiza norm i wartości



Śmieci... o co ten cały szum?⁹

W skrócie:

Dzięki temu zadaniu uczestnicy dowiedzą się:

- jakie konsekwencje ma śmiecenie,
- jak śmiecenie przyczynia się do zanieczyszczenia plastikiem.

Przebieg zadania:

Zaśmiecanie to jedno z największych współczesnych wyzwań, zarówno w perspektywie środowiskowej, jak i społecznej. Niezwykle ważne jest, aby młodzi ludzie wiedzieli, że śmiecenie pociąga za sobą poważne skutki, ponieważ w każdym kupowanym przez nas produkcie znajduje się plastik. Zadanie to pomoże także uczestnikom zrozumieć, w jaki sposób śmiecenie potęguje problem plastikowego zanieczyszczenia.

W trakcie zajęć uczestnicy obejrzą krótki film na temat śmiecenia i wpływu plastikowego zanieczyszczenia na dziką przyrodę i morskie organizmy. Przed obejrzeniem filmu krótko omów, jak śmiecenie przyczynia się do większego zanieczyszczenia tworzywami sztucznymi

9. Towards Responsible Use of Plastics Reduce, Reuse, Recycle Centre for Environment Education, India A Manual for Schools

1. Rozpocznij dyskusję na temat problemów związanych ze śmieceniem i tym, jak śmiecenie przyczynia się do problemu zanieczyszczenia plastikiem.
2. Poinstruuuj uczestników, że ich zadaniem będzie zaobserwowanie, jak i gdzie ludzie zaśmiecają środowisko. Dobrymi miejscami do obserwacji są pobocza dróg, punkty handlowe, parki lub szkoły.
3. Uczestnicy wybierają odpowiednie miejsce, w którym może wystąpić problem śmiecenia.
4. Poproś uczestników o zaobserwowanie zjawiska śmiecenia przez ludzi w wybranym miejscu. Zwracajcie uwagę na następujące kwestie:
 - Czy w danym miejscu są kosze na śmieci?
 - Czy ludzie wrzucają śmieci do koszy?
 - Jaki rodzaj odpadów jest najczęściej wyrzucany na ziemię?
 - Czy odpady wyrzucone na ziemię są zjadane przez zwierzęta?
5. Poproś uczestników, żeby zebrali informacje i spostrzeżenia na temat tego, jak śmiecenie może się przełożyć na inne problemy, które ostatecznie przyczyniają się do zanieczyszczenia lądu, oceanów i atmosfery.
6. Na podstawie obserwacji i zebranych informacji uczestnicy piszą esej dotyczący związku między śmieceniem a plastikowym zanieczyszczeniem.
7. Po wykonaniu zadania uczestnicy powinni być w stanie powiązać problem śmiecenia z szerszym problemem zanieczyszczenia środowiska tworzywami sztucznymi. Omówcie w grupie konsekwencje śmiecenia.



15 minut na
objaśnienie ankiety

3 dni na przepro-
wadzenie ankiety
i analizę wyników

40 minut na
omówienie wyników



15 i więcej



- arkusz na dane
- ankieta



- myślenie systemowe
- myślenie krytyczne
- analiza norm i wartości



Litter Blitz

W skrócie:

To zadanie pomaga uczestnikom zbadać przyczyny śmiecenia, poznać stosunek ludzi do tego zjawiska i odkryć, jak śmiecenie wpływa na życie ludzi.

Przebieg zadania:

Śmiecenie to problem środowiskowy i społeczny, dlatego więc ludzie wciąż śmiecą? To zadanie pozwoli uczestnikom odkryć przyczyny tego zachowania. Za pomocą ankiety młodzi ludzie zyskają wgląd w problemy związane ze śmieceniem.

1. Podziel uczestników na mniejsze grupy. W każdej grupie powinno się znaleźć 4–5 osób.
2. Poproś grupy o wybranie miejsca, w którym przeprowadzą badanie. Uczestnicy mogą przeprowadzić badanie indywidualnie w miejscach znajdujących się w pobliżu ich domów.
3. Każda grupa przeprowadzi badanie w 2–3 miejscach poproszą o odpowiedź na pytania z ankiety osoby reprezentujące różne grupy wiekowe.
4. W każdym miejscu należy przeprowadzić ankietę na grupie około 10 osób.
5. Uczestnicy/uczestniczki zbierają dane i tworzą zbiorcze zestawienie dla grupy.
6. Uczestnicy/uczestniczki porównują swoje dane z danymi uzyskanymi przez inne grupy.
7. **Wnioski:** Wygenerowane dane pomogą młodym ludziom zrozumieć różne postawy społeczeństwa wobec śmiecenia. Uczestnicy dowiedzą się również, jakie są przyczyny tego zjawiska.
8. **Ocena:** Przeprowadźcie dyskusję na temat powodów, dla których ludzie śmiecą

ANKIETA DO PRZEPROWADZENIA W ZAŚMIECONYCH MIEJSCACH

Imię ankietowanej osoby (opcjonalnie):

Wiek:

Zaznacz odpowiedzi na poniższe pytania:

Czy uważasz, że śmiecenie to problem?

- ☐ tak, problem jest coraz gorszy
- ☐ śmiecenie to taki sam problem jak kiedyś
- ☐ nie, śmiecenie nigdy nie było problemem

Czy kiedykolwiek zdarzyło ci się śmiecić?

- ☐ tak
- ☐ nie
- ☐ jeśli tak, to dlaczego?
 - tak było wygodniej.
 - nie sądziłem/-am, że śmiecenie jest złe.
 - nie dbałem/-am o środowisko.
 - przypadkowo.

Jeśli powstałoby prawo zakazujące śmiecenia, to czy nadal byś śmiecił/-a?

- ☐ tak
- ☐ nie
- ☐ nie interesuje mnie to

Dlaczego twoim zdaniem ludzie śmiecą?

- ☐ w miejscach publicznych jest za mało koszu na śmieci
- ☐ istnieje społeczne przyzwolenie na tego typu zachowania
- ☐ zaśmiecone miejsca publiczne skłaniają ludzi do śmiecenia

Kto twoim zdaniem odpowiada za utrzymanie czystości w miejscach publicznych?

- ☐ wszyscy ludzie
- ☐ prywatni zbieracze odpadów
- ☐ służby miejskie

Jakie twoim zdaniem są główne problemy związane ze śmieceniem? (możesz wybrać więcej niż 1 odpowiedź)

- ☐ niskie walory estetyczne
- ☐ brzydki zapach
- ☐ zanieczyszczenie środowiska
- ☐ ryzyko, że śmieci zostaną zjedzone przez zwierzęta

Czy uważasz, że bylibyśmy w stanie kontrolować problem plastikowego zanieczyszczenia, gdyby ludzie przestali śmiecić?

- ☐ tak
- ☐ nie
- ☐ częściowo

Czy nosiłbyś/nosiłabyś ze sobą śmieci, żeby wyrzucić je do kosza, gdyby nie było żadnego w pobliżu?

- ☐ tak
- ☐ nie
- ☐ jeśli nie, to dlaczego?



30–40 minut



15 i więcej



- arkusz na dane
- formularz badania



- myślenie systemowe
- współpraca
- myślenie krytyczne
- analiza norm i wartości



Regulowanie zużycia plastików

W skrócie:

Zadanie pomoże poznać proces uchwalania prawa przez parlament i zrozumieć, dlaczego tak ważne jest uwzględnienie w nim różnych punktów widzenia.

Przebieg zadania:

Prawo odgrywa znaczącą rolę w tym, jak używamy i pozbywamy się plastiku. W Indiach na przykład przepisy regulują wykorzystanie plastikowych toreb o grubości mniejszej niż 50 mikronów. Celem zadania jest rozpoczęcie dyskusji na temat opracowania zestawu szkolnych reguł, które umożliwią ograniczenie ilości używanego plastiku i prawidłowe obchodzenie się z plastikowymi odpadami.

Przed zadaniem:

Możesz zacząć od wyjaśnienia, jaką rolę odgrywają obowiązujące obecnie prawa i przepisy, które regulują postępowanie z plastikowymi odpadami. Możesz następnie poprosić uczestników o wymyślenie nowych przepisów dotyczących użycia i wyrzucania plastiku.

- Wyznacz kilka osób z grupy do przygotowania propozycji nowych przepisów regulujących użycie i wyrzucanie plastiku w szkole/siedzibie hufca/klubie sportowym.
- W tym samym czasie reszta grupy może wybrać swojego przedstawiciela, który będzie przewodniczyć uchwalaniu nowego prawa.
- Osoba przewodnicząca posiedzeniu otwiera dyskusję nad propozycją przepisów. Zachęcaj wszystkich uczestników do zabierania głosu i sugerowania zmian.

- Zespół, który przygotował propozycję przepisów, również może przedstawić swoje sugestie.
- Na końcu cała grupa głosuje nad poprawioną propozycją.
- Jeśli głosowanie zakończy się remisem, można przeprowadzić osobne głosowania nad poszczególnymi poprawkami.
- Zatwierdzona propozycja przepisów może teraz zostać przedstawiona osobie, która zarządza szkołą/siedzibą hufca/klubem sportowym.
- **Wnioski:** Uczestnicy dowiedzą się, jak przebiega proces uchwalania prawa w parlamencie.
- **Ocena:** Możesz się skupić na jakości przeprowadzonej dyskusji
 1. Czy pojawiały się różne punkty widzenia i czy były brane pod uwagę?
 2. Czy uczestnicy starali się, by różniące się punkty widzenia zostały choć w części odzwierciedlone w ostatecznie uzgodnionej wersji?

Możesz zadać następujące pytania, żeby kontynuować dyskusję:

3. Czy możliwe jest osiągnięcie jednomyslności przy tworzeniu przepisów w sprawie plastiku?
4. Czy któreś z zaproponowanych przepisów mogą w niesprawiedliwy sposób dotyczyć niektórych uczestników?

Jeśli tak, to jak można je zmodyfikować, żeby wyeliminować ten problem?



30-40 minut



20 i więcej



- papier
- markery/kredki do wykonania plakatu



- myślenie systemowe
- analiza norm i wartości



Plakat na temat zanieczyszczenia mórz

W skrócie:

Dzięki temu zadaniu uczestnicy będą mogli w kreatywny sposób pokazać innym, że są świadomi problemu zanieczyszczenia oceanów.

Przebieg zadania:

Zanieczyszczenie plastikiem dotyka wszystkich żywych organizmów na Ziemi, jednak sytuacja w oceanach jest szczególnie poważna. Dzieje się tak, ponieważ morza i oceany to miejsca, do których ostatecznie spływają wszystkie plastikowe odpady trafiające do rzek. Internet jest doskonałym źródłem informacji na temat zanieczyszczenia środowiska morskiego. Dostępne zdjęcia często w bardzo drastyczny sposób obrazują szkody, jakie plastik wyrządza morskim organizmom. W tym zadaniu uczestnicy będą tworzyć plakat, którego tematem przewodnim będą śmieci w oceanach. Proponujemy dwa sposoby wykonania tego zadania. Jeśli mieszkacie blisko morza, jeziora lub rzeki, sugerujemy wybranie się na wycieczkę, żeby z bliska przyjrzeć się temu problemowi. W innym wypadku zadanie może być wykonane na podstawie wiadomości z internetu, książek, artykułów i innych materiałów, które możecie następnie omówić.

Przed zadaniem:

Przedstaw uczestnikom problem morskich zanieczyszczeń i zapytaj, czy wiedzą, jakie są jego przyczyny, skala i potencjalne zagrożenia, które się z nim wiążą.

Omów sposób wykonania zadania. Następnie zacznijcie projektować plakaty, których celem będzie podniesienie społecznej świadomości problemu zanieczyszczenia mórz i oceanów.

- Jeśli macie dostęp do internetu, możesz poprosić uczestników, żeby poszukali zdjęć lub krótkich filmów związanych z tematem plakatu. Alternatywnie uczestnicy mogą poszukać inspiracji w książkach i czasopismach z biblioteki.
- Możesz podzielić uczestników na małe grupy. Każda omawia projekt plakatu i sposób jego wykonania.
- **Wnioski:** Powieście plakaty w miejscu spotkań/siedzibie hufca. Poproś uczestników, żeby ocenili, jak skutecznie przekazują one swoje przesłanie.
- **Ocena:** Treść i projekt plakatu powinny odzwierciedlać poziom zrozumienia przez uczestników kluczowych zagadnień związanych z zanieczyszczeniem środowiska morskiego.

Podzielcie się swoimi plakatami, udostępniając je na stronie www.scout.org z hasztagiem #CleanSeas

4

Zaplanuj kolejny krok

Wiesz już, na czym polega problem tworzyw sztucznych i w jaki sposób dotyka twoją społeczność i ekosystemy. To dobry moment na zaplanowanie działań, które przysłużą się twojej społeczności. Zapoznaj się z [wytycznymi w zakresie organizowania projektu na rzecz społeczności](#), żeby lepiej zrozumieć, jak zaplanować, zrealizować i ocenić swój projekt.

Poniżej znajdziesz kilka propozycji, które możesz wykorzystać przy planowaniu swojego projektu:

Współpraca

Zorganizuj spotkanie poświęcone problemowi plastiku

Grupa wiekowa: 7–10

Poproś dorosłego, żeby pomógł ci zorganizować spotkanie dla twoich przyjaciół. Wybierzcie spośród siebie osobę, która opowie o problemie zanieczyszczenia plastikiem.

Przedstawcie swoją sprawę lokalnym politykom

Grupa wiekowa: 7–10

W gronie przyjaciół zastanówcie się, jaki problem chcielibyście zasygnalizować lokalnym politykom (a może nawet ministrowi?). Skontaktujcie się z wybraną osobą i (uprzejmie) opowiedzcie jej, co chcielibyście osiągnąć z jej pomocą. Żeby zaliczyć to zadanie, będziecie musieli napisać przekonujący list, wybrać się na spotkanie lub zadzwonić i zrobić wszystko, co w waszej mocy, żeby przekonać tę osobę do podjęcia działań. Nie zapomnijcie zrobić sobie wspólnego zdjęcia!

Bądź rzecznikiem swojej społeczności

Grupa wiekowa: 11–14

- Podpatrz, jak twoja społeczność postępuje z plastikiem. Czy zbiórka odpadów mogłaby być lepsza? A może szkoły powinny aktywniej działać na rzecz podnoszenia świadomości?
- Napisz uprzejmy list do dyrekcji swojej szkoły, lokalnego reprezentanta lub polityka i wyraż w nim zaniepokojenie sytuacją związaną z plastikowymi odpadami w twojej okolicy.
- Twój list ma znaczenie! Być może dzięki niemu pojawią się np. lepsze zakłady recyklingu.
- Przedstaw swoje sugestie dotyczące sposobu ograniczenia ilości odpadów w miejscu, w którym mieszkasz.
- Poproś adresata listu o wsparcie konkretnej sprawy, na przykład ustawienia większej ilości pojemników na odpady przeznaczone do recyklingu albo organizacji akcji sprzątania. Jeśli otrzymasz odpowiedź, zaproponuj spotkanie, żeby bezpośrednio porozmawiać o tym, co moglibyście osiągnąć.

Przedstawcie swoją sprawę lokalnym politykom

Grupa wiekowa: 11 i więcej

W gronie przyjaciół zastanówcie się, jaki problem chcielibyście zasygnalizować lokalnym politykom (a może nawet ministrowi?). Skontaktujcie się z wybraną osobą i opowiedzcie jej, co chcielibyście osiągnąć z jej pomocą. Żeby zaliczyć to zadanie, będziecie musieli napisać przekonujący list, wybrać się na spotkanie lub zadzwonić i zrobić wszystko, co w waszej mocy, żeby przekonać tę osobę do podjęcia działań. Nie zapomnijcie zrobić sobie wspólnego zdjęcia!

Działanie

Sprzątanie śmieci

Grupa wiekowa: 11–14

- Poświęćcie tydzień na sprzątanie plastikowych odpadów, które zaśmiecają waszą szkołę lub osiedle.
- Róbcie zdjęcia lub notatki, żeby udokumentować wszystko, co uda się wam znaleźć.
- Ile z zebranych przez was śmieci mogłoby trafić do recyklingu? Na koniec tygodnia podsumujcie swoją akcję i wyślijcie rezultaty do lokalnych władz lub dyrekcji szkoły razem z sugestiami, jak można poprawić sytuację. Może powinni ustawić więcej koszy na śmieci i pojemników na odpady przeznaczone do recyklingu? Być może na ulicach powinny się pojawić znaki informujące ludzi o tym, które przedmioty można poddać recyklingowi i w jaki sposób pomogłoby to planecie? Może trzeba by postawić znaki przypominające ludziom, żeby nie śmieć?

Uwaga:

Przestrzegajcie zasad bezpieczeństwa i używajcie rękawic ochronnych – nie plastikowych :). Młodszy uczestnicy mogą potrzebować przy tym zadaniu opieki dorosłych, którzy przypilnują, żeby nie podnosili niebezpiecznych odpadów.

Plastikowe niespodzianki

Grupa wiekowa: 15 i więcej

Poproś przyjaciół, żeby pomogli ci w tym zadaniu. Niech każdy znajdzie jeden przedmiot, którego prawie nikt nie podejrzewa, że zawiera plastik. Czy wiedzieliście na przykład, że filtry w papierosach mają w sobie maleńkie plastikowe włókna? Jak pokazało przeprowadzone niedawno badanie, na całym świecie papierosy były najczęściej znajdowanym w środowisku typem plastikowego odpadu. Inne podstępne tworzywa sztuczne ukrywają się w gumie do żucia, ubraniach, brokacie i torebkach herbaty. Niech każdy przyniesie przykładowy przedmiot do szkoły. Zorganizujcie za zgodą dyrekcji „wystawę” z zebranych przedmiotów i ustawcie ją w centralnym punkcie, żeby jak najwięcej osób ją zobaczyło. Wystawa powinna informować oglądających, dlaczego trzeba mówić o ukrytym plastiku.

Możecie skorzystać z [materiałów przygotowanych przez Clean Seas](#), żeby dowiedzieć się więcej o plastikowych przedmiotach. Oczywiście możecie też zdobyć informacje potrzebne do wystawy z innych źródeł.

Plastik w sektorze prywatnym

Grupa wiekowa: 15 i więcej

Wybierz 3 firmy/sklepy, które lubisz i regularnie odwiedzasz. Poproś ich właścicieli, żeby przyjrzeni się plastikowym przedmiotom, które sprzedają lub których używają do obsługi klientów, i pomyślcie, czy możliwe jest ich zastąpienie alternatywnymi produktami. Zastanów się, w jaki sposób najlepiej przekonasz ich do swoich racji. Możesz na przykład posłużyć się argumentem, że klienci wolą ekologiczne produkty od plastikowych albo że zaśmiecona plastikiem okolica odstrasza turystów i tym samym potencjalnych klientów. Przedstaw dostępne alternatywne rozwiązania, które mogliby rozważyć. Żeby zaliczyć to zadanie, musisz sprawić, aby jedna firma wprowadziła zmiany do swojej polityki.

Rewolucja w zarządzaniu odpadami

Grupa wiekowa: 15 i więcej

Stwórzcie system zbiórki odpadów dla waszej szkoły lub osiedla. Jeśli w twojej okolicy nie prowadzi się selektywnej zbiórki odpadów, zasygnalizuj to lokalnym władzom. Wspólnie z partnerami i przedstawicielami sektora prywatnego spróbujcie wymyślić rozwiązanie tej sytuacji. Wyzwanie będzie można uznać za szczególnie udane, jeśli wasze rozwiązania dotyczące zmniejszenia ilości plastikowych śmieci i ich skuteczniejszego odbioru pomogą ponad 100 osobom. Podczas pracy przy tym zadaniu upewnijcie się, że wiecie, które z odbieranych odpadów mają wysoką wartość, a które nie nadają się do ponownego wykorzystania. W kolejnym kroku wraz ze swoim zespołem możecie stworzyć szkolny klub ekologiczny i dopilnować, żeby wasz system zbiórki odpadów dalej działał. Zróbcie zdjęcia, żeby pokazać, jak wyglądała wasza szkoła/okolica przed projektem i po jego rozpoczęciu.

Przez miesiąc dbaj o czystość wybranej rzeki lub plaży

Grupa wiekowa: 15 i więcej

Wybierz jedną rzekę lub plażę blisko twojego miejsca zamieszkania, która zmaga się z zalewem plastiku/opadów, i zobowiąż się, że będziesz dbać o jej czystość przez jeden miesiąc. Zaproś do pomocy przyjaciół, lokalnych polityków i media, które mogą pokazać światu wasz sukces.



Co dalej po wyzwaniu Tide Turners Plastic?

Opowiedz nam swoją historię:

Kolejnym krokiem jest zebranie wszystkich zdobytych doświadczeń i napisanie krótkiego opowiadania, w którym opisziesz, jakie zmiany dokonały się w twoim życiu, a także w życiu innych ludzi. Możesz na przykład napisać o tym, co było dla ciebie największym wyzwaniem, które zadanie podobało ci się najbardziej, co było dla ciebie nowe, czego inni nauczyli się od ciebie albo które z twoich działań miało twoim zdaniem największy wpływ na rzeczywistość?

Poniżej znajdziesz kilka sposobów na zaprezentowanie swoich przemyśleń:

1. Napisz wypracowanie
2. Nakręć krótki film
3. Stwórz fotoreportaż (<https://sdgs.scout.org/>, scout.org)

Przysięga

Wszyscy zobowiązmy się do uczynienia naszej planety szczęśliwszym i zdrowszym miejscem, pomóżmy naszym zwierzęcym przyjaciołom, a przy okazji zadбайmy o nasze zdrowie i jakość życia.
Wyrzućmy jednorazowy plastik na bruk (ale nie dosłownie)!

PRZYSIĘGAM, ŻE

Zawsze będę nosić ze sobą wielorazową torbę na zakupy i mówić stanowcze „nie” jednorazowym torebkom foliowym.

Będę nosić ze sobą własne butelki wielokrotnego użytku.

Będę uczyć swoich przyjaciół i rodzinę o problemach, jakie wiążą się z używaniem jednorazowego plastiku.

Będę przekonywać lokalnych sprzedawców i swoją społeczność, żeby przestali używać jednorazowego plastiku.



Notatki

[illegible]





SCOUTS®
Creating a Better World

© World Scout Bureau Inc.
SCOUTING DEVELOPMENT
June 2020

World Scout Bureau
Global Support Centre
Kuala Lumpur

Suite 3, Level 17
Menara Sentral Vista
150 Jalan Sultan Abdul Samad
Brickfields
50470 Kuala Lumpur, MALAYSIA

Tel.: +60 3 2276 9000
Fax: +60 3 2276 9089

worldbureau@scout.org
scout.org



earthtribe®